

S-KVINNOR

Manual – Feministisk miljö- och klimatbesiktning

Besiktningen är uppbyggd som en bilbesiktning.

Godkänd = Beslutet/målet är taget i kommunen/regionen och är genomfört.

Ombesiktning = Beslutet/målet finns i kommun/region men är inte genomfört, begär en uppföljning.

Körförbud = Inget beslut/mål finns. Väck frågan i partiet om vi sitter i majoritet, sitter vi i opposition lägg en motion eller skriva en interpellation i kommun/regionfullmäktige och/eller opinionsbilda på andra sätt, till exempel genom debattartiklar och insändare.

I kommentarsfältet skriver ni vad ni avser göra i frågan om det är ombesiktning eller körförbud.

1. Minskat matsvinn: Har kommunen/regionen uttalade mål för minskat matsvinn?

Att minska matsvinnet i till exempel förskolor och skolor är viktigt för klimatet. Kontakta kommunen för att se om viktiga styrdokument som till exempel miljöplan, skolplan och/eller avfallsplan innehåller mål för minskat matsvinn.

2. Andel ekologiskt: Hur stor andel ekologiskt upphandlar kommunen/regionen?

Mer ekologisk mat är viktig för den biologiska mångfalden, vattnet, jorden och klimatet. Under första halvåret 2019 var 37 procent av den mat som Sveriges kommuner upphandlade ekologisk. Enligt den nationella livsmedelsstrategin ska 60 procent av offentlig livsmedelskonsumtion vara ekologisk till 2030. Har kommunen/regionen politiskt beslutade styrdokument för måltiderna i förskola, skola, äldreomsorg och vård? Följs målen upp och hur stor andel är i så fall ekologiskt?

3. Närproducerat: Finns det krav på närproducerat vid upphandling?

Att undvika långa transportsträckor är viktigt för att minska klimat- och miljöpåverkan. Många kommuner ställer dock inga krav på att livsmedel ska vara närodlade vid upphandlingar och menar att lagen om offentlig upphandling står i vägen för detta. Andra kommuner hävdar å sin sida att det går utmärkt att ställa krav så att både ekologiskt och närproducerat får förtur.

4. Vegetariska alternativ: Erbjuds vegetariska alternativ i förskola/skola/vård/omsorg?

Rätten till specialkost i vård, skola och omsorg är ett komplext område som styrs av många olika lagstiftningar, som till exempel skollagen, hälso- och sjukvårdslagen, diskrimineringslagen och livsmedelslagstiftningen. Måltider behöver anpassas med specialkost för personer med allergi, överkänslighet, medicinska behov eller önskemål utifrån religion eller funktionsnedsättning.

Vegetarisk mat betraktas inte som specialkost, men Livsmedelsverkets råd är ändå att vegetarisk mat ska erbjudas varje dag.

5. Giftfria förskolor: Finns beslut om att inventera förskolor, för att skapa en giftfri förskolemiljö?

Barn är mer känsliga för kemikalier än vuxna, därför är giftfria förskolor en viktig fråga att driva. Begreppet lanserades av Naturskyddsföreningen och arbetet med dessa frågor pågår redan i många kommuner. Ibland används begreppet kemikaliesmarta förskolor istället. Hur ser det ut i din kommun, finns det en handlingsplan/checklista för detta?

6. Gång- och cykelvägar: Finns det bra tillgång till gång- och cykelvägar i kommunen?

Regeringen antog 2018 ett mål om att öka gång-, cykel- och kollektivtrafiken, för att nå klimatmålet för transportsektorn, förbättra luftkvaliteten och stärka folkhälsan. De lokala förutsättningarna ser förstås olika ut för varje enskild kommun, inte minst mellan storstäder och landsbygdskommuner.

Har din kommun/region egna uppsatta mål för att öka gång- cykel- och kollektivtrafiken? Finns det statistik som visar hur utvecklingen av gång- och cykelvägar samt kollektivtrafik utvecklas och om regeringens uppsatta mål nås (målen följs upp av myndigheten Trafikanalys)?

7. Kollektivtrafik: Erbjuder kommunen/regionen kollektivtrafik som motsvarar invånarnas behov?

Se fråga 6.

8. Tjänstebilar: Är tjänstebilarna i kommunen/regionen miljöbilar?

Målet att minska växthusgaserna från vägtransporter med 70 procent till 2030 kräver en omställning av fordonsflottan. Hur ser tjänstebilspolicyn ut i kommunen/regionen? Finns det krav på att bara erbjuda elbilar, laddhybrider eller biogasbilar som tjänstebil/förmånsbil?

9. Fairtrade: Har kommunen/regionen fair trade-certifiering?

Kommuner och regioner har en viktig roll i att verka för en rättvis handel och etisk konsumtion och kan diplomera sig genom "Fairtrade City" och "Fairtrade region". Diplomeringsarna ger konkreta verktyg för att omsätta Agenda 2030 i praktiken. Är din kommun/region fair trade-certifierad?